

Open data, de overheid wil het wel, maar moeten de Nederlandse uitgevers niet helpen?

19-10-2011 10:07

"Digitaal erfgoed is doolhof" kopte het Wetenschapkatern van de NRC van 10 september jl., met als ondertitel "Wanhopig zoeken in digitale bronnen". En dan blijkt het met name om geesteswetenschappers te gaan. Je ziet ze al zitten, in de gekrochten van de Universiteit, de kalende bollebozen, die zich, zichtbaar lijdend onder de enorme publicatiedruk, in alle bochten wringen om maar iets wetenschappelijks te toveren uit hun Middeleeuws aandoende wijze van tekstanalyse.

Behalve het turven met potlood is er gelukkig nog de zoekfunctie van Adobe. Wat vervelend dat je alleen per document lijkt te kunnen zoeken. En dan blijkt dat de gedigitaliseerde bron ook nog eens allerlei omzettingfouten bevat en lijdt aan een wel zeer gebrekkige metadatering.

En vervolgens worden in het artikel geldgebrek, verouderde ICT en gebrek aan schaalgrootte aangewezen als de reden dat deze verspilling van overheidsgelden maar door blijft gaan. Aan het eind van het artikel komt de aap dan toch uit de mouw. De centrale regie ontbreekt en op z'n Nederlands is er natuurlijk alweer een hele stammenstrijd gaande rond de vraag wie die regie nu wel in handen zou moeten hebben.

Kennelijk leert Nederland niets van de bovenbeschreven ervaringen, want op dit moment zijn er tal van lokale goedbedoelde open data initiatieven, waarbij het Rijk, de provincies en de gemeenten onder invloed van politici het open data credo omarmen. De overheid geeft genoeg geld uit aan het redigeren en publiceren van content. Dus waarom zou je dat niet in een formaat doen, zodat de markt er ook wat mee kan?

Nou, nou, nou denk je dan, dat zou mooi zijn als de overheid dat werkelijk stimuleert. Maar als je er dan een beetje in verdiept, blijkt dat deze projecten ook lijden aan dat digitale erfgoed-virus. Gebrek aan geld, schaalgrootte, regie en standaarden, het is weer hetzelfde liedje. Wat ongelooflijk jammer. En wat een gemiste kans. Zou het niet eens tijd worden voor een Taskforce Digitalisering onder leiding van onze Neelie? Of kunnen we dit niet onderbrengen onder 1 van de 10 topsectoren, bijvoorbeeld de creatieve industrie? Zou er dan wel geld en schaalgrootte zijn?

En dan ook maar hopen dat de markt er wat meer bij wordt betrokken. Want net zo als de wetenschappers nauwelijks een gebruikersinbreng hebben gekregen bij de blinde digitaliseringswoede van de KB en de TaalUnie is het natuurlijk de vraag, voor wie nu eigenlijk die open data zo interessant zou kunnen zijn?

De vraag stellen, is hem beantwoorden. Open data zou voor de Nederlandse uitgevers interessant moeten zijn. Een van oudsher sterke sector, die bij uitstek vanuit haar positie, kennis en ervaring in staat zou moeten zijn om met de overheid de standaarden te zetten voor een breed gedragen Nederlands opendata project. Wat mij betreft wordt dat de digitale drooglegging van Nederland. Geen beetje of bytje wordt meer door de overheid gepubliceerd, of het voldoet aan criteria, waarvan de uitgevers zeggen dat ze op basis van die data er wat mee kunnen. Die uitgevers kennen de markt en weten welke waarde ze voor hun afnemers aan de open data kunnen toevoegen. Of moeten we het toch maar aan een Taskforce overlaten?

David Huijzer